

PODGORICA – Kada se u dobrom čovjeku pomuti razum, uzavri krv i pokrene mašta, onda se nikome u njegovom okruženju ne piše dobro. Pogotovo ako takvog pojedinca obuzmu neobuzdana ljubav i ljubomora, kojih nije bio svjestan do tog prelomnog trenutka. Upravo je takav glavni lik predstave „Pogled s mosta“ Gradskog pozorišta, u režiji Milana Karadžića, koja je pretpremijerno izvedena u utorak, a premijerno sinoć u Dodestu.

Pisac drame Artur Miler na scenu uvodi bračni par Edija i Bitris. Poriijeklom sa Sicilije, oni tridesetih godina prošlog vijeka žive u njujorškom predgrađu i svakodnevno se poštenim radom bore da prežive nemilosrdne okolnosti „američkog sna“ koji je zapao u „veliku depresiju“. Sa njima živi i Ketrin, ćerka pokojne Edijeve svastike, koju bračni par odgaja kao svoje dijete. Zaplet nastaje kada u njihovu kuću dođu mladi rođaci sa Sicilije, Marko i Rodolfo, koji kao ilegalni migranti pokušavaju da se snađu i dobiju američke papire. Rodolfo se zaljubljuje u Ketrin, počinje sa njom vezu i ima namjeru da se ženi. To kod Edija izaziva ogromnu promjenu raspoloženja, ali i neobuzdanu ljubav prema Ketrin i ljubomoru zbog njenog odnosa sa Rodolfom. Njegove najbolje namjere polako se pretvaraju u teror i tragediju, u kojima on postaje glavni junak, potrošen i pobjeđen.

Višeslojeva

Iako je čitljivo da je Artur Miler ovim komadom prevas-

Predstava „Pogled s mosta“ premijerno izvedena u podgoričkom Dodestu

Dobri čovjek u sukobu sa sirovim nagonima

Ovaj komad biće vrlo gledan u Crnoj Gori, jer će ljudi prepoznavati porodične odnose, nijansiranje. Sam sam crpio iz svojih sjećanja i iskustava mnoge stvari u ovoj predstavi – kazao je Milan Karadžić

TRAGIČNA PRIČA: Scena iz predstave „Pogled s mosta“

hodno kritikovao industrijalizaciju Amerike, odnosno nemilosrdne okolnosti koje su američke vlasti nametale svim novopristiglim migrantima i

uopšte radničkoj klasi, reditelj Karadžić u svemu je prepoznavao i nekoliko slojeva bitnih za naše vrijeme.

Prije svega, riječ je o odnosima

u porodici i situaciji kada punoljetno dijete treba da se osamostalji i odlučuje o svom životu i ciljevima. Edijeve posesivnosti i potreba da se za

sve pita u sopstvenoj kući, stoga, nije strana ni tradicionalnim crnogorskim porodicama. Problem nastaje onda kada se najbolje namjere pretvore u maltretiranje i neku vrstu progona, što često dovodi do razaranja porodičnih odnosa, a ponekad i do tragedije. - Ovdje se radi o djevojci koja je svastikina ćerka, o jednom čudnom i nesvesnom odnosu i jednoj podsvjesnoj zaljubljenosti. Vrlo važno je reći da je to podsvjesna ljubav, o kojoj ne postoji saznanje, do momenta kada Edi osjeti da gubi Ketrin. Onda izlazi njegov sirovi nagon, što junake predstave vodi do nesrećnog kraja, tragedije – kazao je nakon pretpremijere reditelj Milan Karadžić. Edi je, prema njegovim riječima, tragičan lik koji strada zbog svoje bezazlenosti, manjka razuma i zasljepljenosti. Jednostavno, ne uviđa da je kompromis jedini izlaz za njegove probleme. - Advokat Alfijeri u predstavi insistira da je on dobar čovjek, ali je zasljepljen – objasnio je Karadžić.

Kopanje po karakterima

Po svemu viđenom, ovo je tipična glumačka predstava, sa mnoštvom šansi da glumci

iskazu najzapretanije nijanse karaktera, a tako i da zablistaju svojim mogućnostima. Na pretpremijeri ansambl je djelovao uigrano, sigurno, upečatljivo i uspio je da publici izvuče ono tanano osjećanje otuđenosti, straha, zasljepljenosti i ljubomore, sa kojima se hrvu glavni junaci. Zato sve pohvale idu Mladenu Neleviću, Ivani Mrvaljević, Boru Stjepanoviću, Mariji Đurić, Emiru Čatoviću, Vulu Markoviću i Željku Radunoviću.

- Glumci će u daljem radu moći da kopaju po tim slojevima i karakterima. Ovaj komad, po nekom mom osjećanju, u Crnoj Gori biće vrlo gledan, jer će ljudi prepoznavati porodične odnose, nijansiranje. Sam sam crpio iz svojih sjećanja i iskustava mnoge stvari u ovoj predstavi – kazao je Karadžić. Tekst Artura Milera preveo je Đorđe Krivokapić, kostime je osmislila Dragica Laušević, dok dramaturgiju i scenografiju potpisuje Nebojša Bradić. Muziku su odabrali Milan Karadžić i Slavka Nelević, koja je bila zadužena i za koreografiju.

Gradsko pozorište ovom predstavom pridružilo se obilježavanju 100 godina od rođenja Artura Milera. **J. NIKITOVIĆ**

RIJEČ VIŠE: Posljednji nastup Crnogorskog simfonijskog orkestra u ovoj godini

Novo svjedočanstvo zrelosti ansambla

Slojevitu, zahtjevnu partituru scenske muzike za Meterlinkovu dramu „Peleas i Melisanda“, finskog kompozitora Jana Sibelijusa, simfoničari su tumačili pouzdano, posvećeno i vrlo precizno. Ipak, vrhunac večeri pripao je tumačenju „Šeste simfonije“ Petra Čajkovskog

PODGORICA - Još jedno simfonijsko veče, koje je priredio Crnogorski simfonijski orkestar sa svojim dirigentom Grigorijem Kraskom, daje prilogu nsvakidašnjoj praksi nastupa bez danas uobičajenog atraktivnog angažmana soliste virtuoza kao glavnog magneta za posjetioca koncerta.

Čist užitak

Ova praksa može se shvatiti kao izraz potpunog povjerenja između orkestra i vjerne publike, okrenute čistom muzičkom užitku u simfonijskom zvuku i repertoaru. U godišnjim programima CSO-a, uvijek se nalazi nekoliko ovakvih večeri sa brižljivo osmišljenim programima. Za posljednji nastup orkestra u 2015. godini izbor je bilo jedno vrlo malo poznato djelo, u Crnoj Gori premijerno izvedeno – scenska muzika za Meterlinkovu dramu „Peleas i Melisanda“, finskog kompozitora Jana Sibelijusa, i jedno koje su simfoničari već više puta uspješno interpretirali – „Šesta simfonija“ Petra Čajkovskog. Izborom Sibelijusovog djela simfoničari su se pridružili obilježavanju značajnog jubileja ovog Finca – 150. godišnjici rođenja. Među Sibelijusovim djelima najveću popularnost uživaju njegov violinski koncert, sedam simfonija i poema „Finlandija“. Publika je sada

SINERGIJA: Crnogorski simfonijski orkestar na sceni CNP-a

dobre razloge za njegovo opšte priznanje i popularnost mogla da razumije i upoznavajući „Peleasa“, u kojem je kompozitor ispoljio svoj melodijski dar, vrsno nadahnuće i umješnost u kreiranju orkestarskih boja, značajki oblikujući upečatljive scene-prizore jedinstvene atmosfere i raspoloženja. Slojevitu, zahtjevnu partituru simfoničari su tumačili pouzdano, posvećeno i vrlo precizno. Posebno je plijenila ljepotom boja gudača, u kojoj su često bile naglašene srednje i duboke lage instrumenata donesene vrlo plemenitom i kompaktnom bojom tona. Zahtjevne solističke partije drvenih i limenih duvačkih instrumenata, interpretirane su

sigurno, u skladnom dijalogu sa gudačima.

Vrhunac večeri

Ipak vrhunac večeri pripao je tumačenju Čajkovskog. Simfoničari i Krasko bili su izrazito raspoloženi, ostvarena je strastvena, moćna interpretacija kakva se do sada nije mogla čuti. Impresivna su bila tuta mjesta, snažni gradacioni valovi koji su doveli do potpunog osvajanja akustičkog prostora dvorane čija je poslovična „glutvoća“ u potpunosti bila prevladana. Imponovalo je jedinstvo i odlična međusobna komunikacija i razumijevanje muzičara. Čajkovski je sviran slovenski toplo, dinamički raskošno, slobodnim dahom i taj pristup interpretaciji dao je mogućnost spoznaje ogromnog bogatstva nijansi i doživljaj snažnih kontrasta raskošnog

neponovljivog zvučnog svijeta poznog Čajkovskog. Grigorij Krasko značajki osjeća logiku netipičnog dramaturškog luka simfonije, sa izraženim kontrastima među stavovima nesvakidašnje dispozicije tempa i karaktera. U „Šestoj“ je Čajkovski prvi put u historiji muzike upotrijebio lagani tempo finala i u njemu donio lamentozni karakter posmrtnog marša, što se, s obzirom na biografske podatke i činjenicu da je simfoniju premijerno dirigovao sam kompozitor svega nekoliko dana prije tragične smrti, uvijek doživljava na poseban način. Ali, taj posljednji lament Čajkovskog nije samo tek, kako se u biografijama autora pretpostavlja, potencijalno naslućen kraj životnog vijeka autora, on izražava mnogo dublje osjećanje tragizma nadolazećeg vremena i otvara nove puteve

u oblikovanju dramaturgije simfonije kojima će potom ići najveći simfoničari 20. vijeka poput Gustava Malera, Dmitrija Šostakoviča i drugih. Čajkovski, kojeg su kreirali simfoničari i Krasko, svjedočanstvo je zrelosti ansambla, postignute ravnoteže grupa, formiranog zvuka orkestra koji suvereno demonstrira spremnost za suočavanje sa najkompleksnijim izazovima. I to čini ne samo sa znanjem, već i potpunom predanošću i ljubavlju prema zajedničkom sviranju. Bez te energije ne može biti pravih kreacija. O njoj je svjedočio i dar publici – na bis je izveden „Valcer“ iz opere „Kavaljer s ružom“ Riharda Štrausa, komad sasvim drugačijeg raspoloženja, apoteoza bečkom valceru uzdignuta iznad nivoa lake zabave plešnih dvorana kakve su u 19. vijeku kreirali njegovi prežimljenjaci (ne i rođaci). I zaista, možda je bilo dobro ostaviti za sobom dramu simfonije Čajkovskog i ususret praznicima pogledati u ono drugo lice svijeta koji se raduje i uživa, i čini to sa majstorstvom (Rihard Štraus je nedvosmisleno jedan od vrhunskih orkestratora svog doba). Kao što je Štrausu apoteoza valcera bila potrebna poslije mračnih ekspresionističkih partitura „Salome“ i „Elektre“, dobro je bilo okrenuti se i nekom drugom svijetu. Kad smo u poziciji da izaberemo, ovaj izbor ima smisla.

Sonja MARINKOVIĆ

Predstava „Justinijanova Digesta“ na Pravnom fakultetu

PODGORICA - Predstava „Justinijanova Digesta“, koju je po tekstu Katarine Bošković režirao Mladen Ivanović, biće izvedena večeras u 20 sati u amfiteatru Pravnog fakulteta.

„Justinijanova Digesta“ je historijska komedija, inspirisana rimskim pravom. Radnja, smještena u doba vladavine cara Justinijana, pretočena je u četiri čina, tokom kojih se smjenjuju dvorske spletke. Sva dešavanja uokviruje glavni događaj – sastavljanje Digeste, najvažnije pravne knjige ikad napisane, na osnovu koje je Evropa stvorila svoju pravnu misao. Glumačku ekipu predvode Stefan Boljević i Ksenija Baković. Pored njih, igraju Balša Vukčević, Jelena Pajović, Ivan Čadenović, Aleksandar Jovanović, Maja Vučinić, Marija Vesković, Ljubomir Jokić, Anđela Miličković i Lejla Kašić. Producenti su Katarina Bošković, Ivan Čadenović i Ljiljana Jokić. Kostimografkinja je Dušanka Pavlović. Izbor muzike potpisuje Katarina Bošković, šminku Marijana Radusinović, a grafički dizajn Anastasija Kostić.

Reprizno izvođenje zakazano je za petak, 25. decembar u 20 sati u amfiteatru Pravnog fakulteta. Ulaz je slobodan.

M. I.